

Deelrapportage

LHB TIQQA+

2025–2026

Gemeente Enschede

Colofon

Auteurs:

Lena Rijniere, Marleen Hasselt, Ruth Wiertsema

Opdrachtgever:

Gemeente Enschede

Uitvoerende organisatie:

Vizier

Publicatiedatum:

Mei 2026

Vormgeving:

Vizier

Contact:

Vizier

Ariënsplein 1

7511 JX Enschede

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Colofon	2
1. Opdracht en opzet	4
1.1. Achtergrond en doelstelling	4
1.2. Onderzoeksgroepen en definities	4
1.3. Onderzoeksverantwoording	5
1.4. Leeswijzer	8
2. Ervaren Acceptatie	9
3. (On)veiligheidsgevoel en ongewenst gedrag	11
3.1. Veiligheid en gedragsaanpassing	11
3.2. Ervaring met ongewenst gedrag en handelingsperspectief	12
4. Woonomgeving en overheidsbeleid	16
4.1. Woonomgeving	16
4.2. Behoeften en voorkeuren lokaal beleid	17
5. Conclusie	20
Bijlage: Uitleg lhbtiqua+ begrippen	22

1. Opdracht en opzet

1.1. Achtergrond en doelstelling

Deze rapportage gaat over het welzijn en de veiligheid van lhbtq+’ers uit Enschede. De gemeente Enschede heeft opdracht gegeven voor dit onderzoek om inzicht te krijgen in de lokale stand van zaken en behoeften met betrekking tot haar lhbtq+ inwoners. Deze rapportage ondersteunt het doorontwikkelen van het Discriminatie- en Inclusiebeleid van gemeente Enschede.

Deze rapportage is een lokale verdieping op de Welzijnsmonitor LHBTIQA+ 2025 Gelderland en Overijssel (Hasselt et al., 2025¹). In deze rapportage besteden we aandacht aan de thema’s acceptatie, veiligheidsgevoel, slachtofferschap, handelingsperspectief, woonomgeving en lokaal lhbtq+ beleid. Aan de hand daarvan beantwoorden we de volgende hoofdvraag: *“Wat zijn de ervaringen en behoeften van LHBTIQA+ personen uit Enschede met betrekking tot acceptatie, veiligheid, woonomgeving en overheidsbeleid in 2025?”*

Een aanvullende vraag op deze hoofdvraag is: *“In hoeverre verschillen deze ervaringen en behoeften tussen cisgender LHB+ personen en niet-cisgender personen binnen de lhbtq+ gemeenschap van Enschede?”*

1.2. Onderzoeksgroepen en definities

De onderzochte groep in dit rapport is lhbtq+ personen van 16 jaar en ouder uit Enschede. In dit rapport wordt gerefereerd naar ‘deelnemers’ wanneer het gaat over lhbtq+ personen uit Enschede die de vragenlijst hebben ingevuld. De lhbtq+ gemeenschap is een diverse groep met verschillende identiteiten, gevoelens en ervaringen. In dit rapport zijn de benamingen van deze identiteiten gebaseerd op de indeling van Movisie². Een begrippenlijst van de verschillende identiteiten binnen de lhbtq+ gemeenschap staat in Bijlage 1.

Hoewel de lhbtq+ gemeenschap bestaat uit meerdere groepen (zoals homoseksuele of transgender personen), wordt in dit rapport onderscheid gemaakt tussen twee groepen: cisgender LHB+ en niet-cisgender. Het was niet mogelijk om betrouwbare uitspraken te doen over alle individuele identiteiten, omdat niet elke individuele identiteit genoeg deelnemers bevat in de dataset. We kiezen voor de uitsplitsing van cisgender LHB+ en niet-cisgender, omdat deze twee groepen hele andere ervaringen hebben. De

---

¹ Hasselt, M., Spierings, N., Wiertsema R., & Rijnierse, L. (2025). Welzijnsmonitor LHBTIQA+ 2025 Gelderland en Overijssel. Vizier en Radboud Universiteit. Geraadpleegd van <https://vizieroost.nl/onderzoek/monitor-lhbtq-2025/>

² Van den Berg, K., Van Kleef, N., & Weegels, E. (2025). Feiten en cijfers over lhbtq+ personen op een rij. Movisie. Geraadpleegd van <https://www.movisie.nl/publicatie/feiten-cijfers-lhbtq-rij>

verdeling van de lhbtq+ deelnemers uit Enschede in deze twee groepen is weergegeven in Tabel 1.1.

Cisgender LHB+: Deelnemers behoren tot deze groep wanneer zij zich identificeren als lesbisch, homoseksueel, bi+, asexueel of een andere seksuele oriëntatie naast heteroseksueel. De groep ‘cisgender LHB+’ is gemaakt op basis van de vraag “Hoe zou u uw seksuele oriëntatie omschrijven?”.

Naast heteroseksuele personen behoren deelnemers niet tot deze groep als ze aangeven het (nog) niet te weten wat hun seksuele oriëntatie is.

Niet-cisgender: Deelnemers behoren tot deze groep als ze zich identificeren als transgenderman, transgendervrouw, non-binair, genderfluïde of een andere genderidentiteit naast cisgender. Deze groep is gemaakt met behulp van de vraag: “Als u een label aan uw genderidentiteit koppelt, welk label zou u dan kiezen?”.

Deelnemers die zich als cisgender identificeren of (nog) niet weten wat hun genderidentiteit is, behoren niet tot deze groep.

De twee bovenstaande groepen sluiten elkaar uit. Dat betekent dat deelnemers slechts binnen één groep kunnen vallen. Een deelnemer die transgender en homoseksueel is, valt alleen binnen de groep ‘niet-cisgender’. Op deze manier kunnen we apart rapporteren over de twee groepen. Deze twee groepen hebben verschillende ervaringen en daardoor kunnen verschillende ervaringen toch vergeleken worden.

1.3. Onderzoeksverantwoording

Werkwijze

Voor dit onderzoek is de data van de Welzijnsmonitor LHBTIQA+ 2025 Gelderland en Overijssel (Hasselt et al., 2025¹) gebruikt. Deze data komt voort uit een vragenlijst die 3.350 lhbtq+ inwoners uit Gelderland en Overijssel hebben ingevuld. In deze deelmonitor zijn de antwoorden op de vragen van deelnemers uit Enschede en Overijssel meegenomen.

Er zijn verschillende wervingsmethoden ingezet om deelnemers te bereiken. Hierbij zijn meerdere organisaties betrokken geweest. Landelijke en lokale belangenorganisaties zoals het COC, Transgender Netwerk Nederland en verschillende Pridenetwerken zijn benaderd om de vragenlijst te verspreiden. Ook is de link naar de vragenlijst verspreid met behulp van verschillende niet-lhbtq+ specifieke organisaties in Gelderland en Overijssel.

Denk hierbij aan gemeenten, buurthuizen en verschillende lokale verenigingen en ondernemingen. Verder zijn flyers met een link naar de vragenlijst verspreid op scholen,

bij GGD's, bij bedrijven en in de openbare ruimte. Tot slot is er aandacht geweest voor de vragenlijst op sociale media met onder andere online advertentiecampaagnes.

Vragenlijst

Tussen 10 februari 2025 en 31 maart 2025 konden lhbtqia+ personen vanaf 16 jaar de vragenlijst online invullen. De vragenlijst voor dit onderzoek was beschikbaar in het Nederlands en Engels. De antwoorden op de vragen die in deze monitor worden meegenomen, gaan over ervaren acceptatie en veiligheid, slachtofferschap, handelsperspectief, woonomgeving en lokaal lhbtqia+ beleid. Het merendeel van de vragen waren gesloten vragen. Dit betekent dat deelnemers konden kiezen uit antwoordcategorieën. Deze antwoorden vormen de basis van dit rapport. Daarnaast waren er een aantal open vragen, waarmee deelnemers uitleg, context of aanvullingen konden geven. In dit rapport gebruiken we de antwoorden op deze open vragen ter ondersteuning van de resultaten van de gesloten vragen. De volledige vragenlijst is terug te vinden in het document [aanvullende bijlagen](#).

Respons en representativiteit

In dit rapport nemen we alleen de antwoorden van deelnemers uit Overijssel en Enschede mee. In dit rapport zijn 1098 deelnemers uit Overijssel (Tabel 1.2) en 230 deelnemers uit Enschede (Tabel 1.1) meegenomen. In deze rapportage verschilt het aantal deelnemers per tabel. Dit komt omdat een aantal deelnemers niet alle vragen heeft ingevuld. Deelnemers wilden sommige vragen niet beantwoorden of de vragen waren niet relevant voor hen.

Lhbtqia+ personen zijn via verschillende kanalen benaderd, om een diverse groep deelnemers te verzamelen. Het was niet mogelijk om een willekeurige steekproef te trekken, omdat genderidentiteit en seksuele oriëntatie in Nederland niet worden geregistreerd. Bepaalde groepen zijn hierdoor onder- of oververtegenwoordigd. Dit betekent dat de gebruikte dataset niet volledig representatief is voor de lhbtqia+ populatie van Overijssel en Enschede.

Om de situatie van de gehele lhbtqia+ populatie in Enschede beter te kunnen schetsen, is de data gewogen. Door middel van weging worden onder- en oververtegenwoordiging van verschillende achtergrondkenmerken van deelnemers gecompenseerd. De resultaten zijn gewogen naar leeftijd en geslacht op basis van gegevens van het CBS³. Het blijft echter belangrijk om voorzichtig te zijn met het generaliseren van resultaten. Hoewel de cijfers niet volledig representatief zijn voor alle lhbtqia+ personen uit Enschede, geeft dit onderzoek wel een goed beeld van de huidige situatie.

---

³ Centraal Bureau voor de Statistiek (2025). Bevolking op 1 januari en gemiddeld; geslacht, leeftijd en regio. Geraadpleegd van <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/03759ned/table?ts=1758119850583>

Tabel 1.1 Aantallen deelnemers Enschede

Per seksuele oriëntatie	2025
Lesbisch	47
Homoseksueel	79
Bi+	86
Aseksueel	15
Totaal opgenomen in onderzoek als 'cisgender LHB+'	171
Weet ik nog niet/overig/Queer	2
Heteroseksueel (niet-cisgender)	1
Per genderidentiteit	
Transgender	27
Non-binair/ non-conforming	32
Totaal opgenomen in onderzoek als 'niet-cisgender'	59
Cisgender	171
Woonomgeving	
Stad (centrum)	97
Stad (buitenwijk)	98
Dorp	11
Buitengebied/platteland	2
Leeftijd	
16-30 jaar	144
31-55 jaar	67
56+	19
Totaal aantal deelnemers Enschede	230

Tabel 1.2 Aantallen deelnemers Overijssel

Per seksuele oriëntatie	2025
Lesbisch	269
Homoseksueel	336
Bi+	398
Aseksueel	75
Weet ik nog niet/overig	10
Heteroseksueel (niet-cisgender)	10
Per genderidentiteit	
Transgender	107
Non-binair/ non-conforming	186
Weet ik nog niet/overig	12
Cisgender	793
Totaal aantal deelnemers Overijssel	1098

1.4. Leeswijzer

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden is dit rapport verdeeld in drie inhoudelijke hoofdstukken. We bespreken de resultaten aan de hand van tabellen. Deze tabellen bevatten cijfers over Enschede en, waar relevant, Overijssel. Zo wordt weergegeven hoe de gemeente Enschede zich verhoudt tot de provincie Overijssel. In de tabellen worden ook de cijfers voor de cisgender LHB+ en niet-cisgender personen uit Enschede weergegeven. Cijfers uit de tabellen die besproken worden in de tekst, zijn in de tabellen **dikgedrukt** en **paars** gekleurd.

In hoofdstuk 2 wordt de ervaren acceptatie en openheid van lhbtqia+ personen uit Enschede besproken. Hoofdstuk 3 gaat over veiligheidsgevoel en ongewenst gedrag. Hier wordt ook gedragsaanpassing en handelingsperspectief besproken. Hoofdstuk 4 gaat over de woonomgeving en overheidsbeleid. Dit hoofdstuk geeft meer inzicht in de behoeften en voorkeuren van deelnemers wat betreft lhbtqia+ beleid in de gemeente.

We sluiten het rapport af met een conclusie in hoofdstuk 5. In de bijlage is tenslotte een begrippenlijst te vinden waarin lhbtqia+ identiteiten en andere belangrijke benamingen worden uitgelegd.

2. Ervaren Acceptatie

In Tabel 2.1 wordt weergegeven hoe open lhbtqia+ personen uit Enschede zijn over hun seksuele oriëntatie en genderidentiteit. Onderaan in de tabel staat hoe belangrijk de lhbtqia+ identiteit is voor iemands eigen identiteit. Het cijfer 1 staat voor volledig gesloten/heel onbelangrijk en 10 staat voor volledig open/heel belangrijk. Enkele bevindingen zijn:

- Lhbtqia+ personen uit Enschede zijn het meeste open over hun seksuele oriëntatie (9,4) en genderidentiteit (8,3) bij hun vrienden.
- Cisgender LHB+ personen zijn opener over hun seksuele oriëntatie dan niet-cisgender personen over hun genderidentiteit. Dit is bij zowel ouders, broers/zussen als vrienden het geval.
- Het belang van iemands lhbtqia+ identiteit voor iemands eigen identiteit is groter voor niet-cisgender personen (8,4) dan voor cisgender LHB+ personen (6,7).

Tabel 2.1 Openheid en waarde aan identiteit

1 (helemaal niet open) – 10 (helemaal open)

	OVERIJSEL	ENSCHEDÉ	CIS LHB+	NIET-CIS
<i>Openheid seksuele oriëntatie bij...</i>				
... Ouders	8,3	8,6	8,9	-
... Broers/ zussen	8,6	9,1	9,3	-
... Vrienden	9,1	9,4	9,6	-
<i>Openheid genderidentiteit bij...</i>				
... Ouders	7,3	7,5	-	7,5
... Broers/ zussen	7,1	7,9	-	7,9
... Vrienden	8,2	8,3	-	8,3
Belang lhbtqia+ identiteit voor wie ik ben	7,2	7,1	6,7	8,4

Tabel 2.2 gaat over de ervaren acceptatie van lhbtqi+ personen in verschillende contexten. Het cijfer 1 staat voor helemaal geen acceptatie en 10 voor volledige acceptatie. De belangrijkste bevindingen:

- Lhbtqi+ personen uit Enschede ervaren de meeste acceptatie bij vrienden (9,5) en het minst tijdens het uitgaan (7,2). De ervaren acceptatie is in Enschede vergelijkbaar met de rest van Overijssel.
- Niet-cisgender personen rapporteren in (bijna) alle contexten een lager cijfer dan cisgender LHB+ personen:
  - De ervaren acceptatie van andere familieleden geven niet-cisgender personen een 6,9 en cisgender LHB+ personen een 8,5.
  - De ervaren acceptatie in de buurt/wijk geven niet-cisgender personen een 6,2 en cisgender LHB+ personen een 7,8. Eenzelfde verschil is te zien bij sportverenigingen en sportscholen (niet-cisgender: 6,0 en cisgender LHB+: 8,7).

Tabel 2.2 Ervaren acceptatie in verschillende contexten
 1 (helemaal niet geaccepteerd) – 10 (helemaal geaccepteerd)

	OVERIJSEL	ENSCHEDÉ	CIS LHB+	NIET-CIS
<i>Mate van acceptatie door:</i>				
Ouders	8,4	8,7	9,0	7,5
Broers/zussen	8,6	9,0	9,2	8,1
Andere familieleden	7,8	8,2	8,5	6,9
Vrienden	9,3	9,5	9,7	8,9
Medeleerlingen- /studenten	7,3	7,5	7,7	6,6
Docenten	8,0	7,9	8,0	7,5
Leidinggevend	8,5	8,4	9,0	6,0
Collega's	8,5	8,4	8,8	6,7
<i>Mate van acceptatie op/bij/in</i>				
Het uitgaan	7,2	7,2	7,4	6,3
Sportvereniging/ sportschool	8,0	8,3	8,7	6,0
Geloofsgemeenschap	7,0	7,6	7,8	-
Buurt/ wijk	7,3	7,4	7,8	6,2

3. (On)veiligheidsgevoel en ongewenst gedrag

3.1. Veiligheid en gedragsaanpassing

Tabel 3.1 gaat over veiligheidsgevoel. De percentages in de tabel staan voor de deelnemers die zich soms of vaak onveilig voelen in verschillende situaties. De belangrijkste bevindingen zijn:

- Bijna de helft van Enschedese lhbtqi+ personen voelt zich in het algemeen soms tot vaak onveilig (44%). In vergelijking met het algemene onveiligheidsgevoel van alle Nederlanders⁴ (35%) is dit een stuk hoger.
- Het percentage dat zich op straat soms of vaak onveilig voelt is hoger in Enschede (40%) dan in Overijssel (29%).
- Niet-cisgender personen uit Enschede voelen zich meer onveilig dan cisgender LHB+ personen.
  - In het algemeen voelt 35% van de cisgender LHB+ personen zich soms of vaak onveilig. Bij niet-cisgender personen is dit 76%.
  - Op straat voelt 34% van de cisgender LHB+ personen zich soms of vaak onveilig. Bij niet-cisgender personen is dit 64%.

Tabel 3.1 Veiligheidsbeleving

Percentage dat zich soms of vaak onveilig voelt

	OVERIJSSEL	ENSCHEDÉ	CIS LHB+	NIET-CIS
In het algemeen	38	44	35	76
Op straat	29	40	34	64
In de horeca	23	19	19	21
In de bus	13	11	9	19
In de taxi/Uber	4	4	3	7

Antwoordmogelijkheden: nooit, zelden, soms, vaak. 'Niet van toepassing' (geen optie bij algemeen) is niet meegenomen.

In Tabel 3.2 staat of en op welke manier lhbtqi+ personen uit Enschede hun gedrag aanpassen uit angst voor negatieve reacties op hun lhbtqi+ identiteit. Enkele bevindingen zijn:

- 43% van de lhbtqi+ personen uit Enschede heeft diens gedrag niet aangepast.
- Lhbtqi+ personen uit Enschede passen hun gedrag iets meer aan dan de lhbtqi+ personen uit Overijssel. Bijvoorbeeld: 19% van de lhbtqi+'ers uit Enschede vermijden weleens bepaalde plekken of buurten in vergelijking met 17% van de lhbtqi+'ers uit Overijssel.

⁴ Akkermans, M., Derksen, E., Kennis, M., Kloosterman, R., & Moons, E. (2024). Veiligheidsmonitor 2023. Geraadpleegd van <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2024/veiligheidsmonitor-2023/3-veiligheidsbeleving>.

- Cisgender LHB+ personen vermijden hand in hand lopen en kussen of zoenen meer dan niet-cisgender personen. Niet-cisgender personen passen meer hun kleding, stemgebruik of lichaamstaal aan of vermijden meer bepaalde plekken of buurten dan cisgender LHB+ personen.

Tabel 3.2 Gedragaanpassing

Aanpassing van gedrag in het openbaar uit angst voor negatieve reactie op lhbtq+ identiteit

%	OVERIJSEL	ENSCHEDA	CIS LHB+	NIET-CIS
Nee, niet aangepast	44	43	45	34
Ja, vermeden hand in hand te lopen	33	33	34	28
Ja, vermeden te kussen of te zoenen	33	33	36	18
Ja, ik heb mijn kledingkeuze aangepast	14	11	4	36
Ja, ik heb bepaalde plekken of buurten vermeden	17	19	17	25
Ja, ik heb lhbtq+ symbolen verborgen	16	17	16	19
Ja, ik heb mijn stemgebruik of lichaamstaal aangepast	12	12	9	22
Ja, anders	4	2	1	8

3.2. Ervaring met ongewenst gedrag en handelingsperspectief

Tabel 3.3 gaat over slachtofferschap. Bij de eerste vier vormen van slachtofferschap staat het percentage lhbtq+ personen dat hier regelmatig of vaak mee te maken krijgt in de afgelopen 2 jaar. Bij de laatste vier vormen van slachtofferschap staat het percentage dat er weleens, regelmatig of vaak mee te maken krijgt in de afgelopen 2 jaar. Opvallende bevindingen zijn:

- Lhbtq+ personen uit Enschede krijgen het meest te maken met afkeurende blikken (12%), bedreiging (25%) en seksuele intimidatie (20%).
- Niet-cisgender personen zijn vaker slachtoffer dan cisgender LHB+ personen.
  - Zo heeft 16% van de niet-cisgender personen regelmatig of vaak uitschelden, uitlachen of pesten meegemaakt in de afgelopen 2 jaar. Bij cisgender LHB+ personen is dit 2%.
  - 35% van de niet-cisgender personen heeft wel eens, regelmatig of vaak bedreiging meegemaakt. Bij cisgender LHB+ personen is dit 22%.

Tabel 3.3 Slachtofferschap

Percentage dat de afgelopen 2 jaar slachtoffer is geworden van

	OVERIJSEL	ENSCHEDÉ	CIS LHB+	NIET-CIS
% Regelmatig of vaak				
Afkeurende blikken	12	11	6	30
Uitschelden, uitlachen of pesten	6	5	2	16
Cyberpesten	4	4	2	9
Ongelijke behandeling	7	7	4	19
% Wel eens / regelmatig / vaak				
Bedreiging	18	25	22	35
Bekladding/ vernieling van eigendommen	7	5	6	3
Seksuele intimidatie	18	20	19	24
Seksuele mishandeling	3	1	1	4
Lichamelijke mishandeling	4	5	3	12

Noot: Antwoordmogelijkheden: nooit, wel eens, regelmatig, vaak. 'Weet ik niet' is niet meegenomen.

Zoals te zien is in de vorige tabel, is een deel van de lhbtq+ personen in de afgelopen twee jaar het slachtoffer geweest van ongewenst gedrag in Enschede. In Tabel 3.4 staat wat deze groep na een ervaring heeft gedaan. De volgende tabel gaat over het percentage dat al dan niet een melding over ongewenst gedrag heeft gemaakt bij de politie of een antidiscriminatievoorziening (ADV)/discriminatie.nl. Een aantal bevindingen over het eerste deel van de tabel zijn:

- De meeste lhbtq+'ers uit Enschede maken geen melding wanneer zij een vorm van ongewenst gedrag meemaken.
- Er wordt het vaakst geen melding gemaakt bij ongelijke behandeling (92%), bekladding/vernieling van eigendommen (74%) en seksuele intimidatie (90%).
- Lhbtq+ personen uit Enschede melden ongewenstgedrag vaker bij de politie dan bij een ADV.

Weinig deelnemers hebben een melding gemaakt bij de politie of bij een adv. Om meer inzicht te geven in de ervaringen van lhbtq+'ers die wél een melding hebben gemaakt, is gekeken naar antwoorden op de open vragen:

- Een deel van de deelnemers voelde zich wel serieus genomen door de politie. Aangiften werden netjes opgenomen en de agenten worden omschreven als 'betrokken' en 'proactief'.
- Een deel van de deelnemers geeft aan dat ze aangiften hebben gedaan, maar er vervolgens niks meer van gehoord hebben of het idee hadden dat er niks mee werd gedaan.

- In een enkel geval kwam de politie niet ter plaatse en werd er daarom geen aangifte gedaan.
- Over de ervaringen bij ADV's/Discriminatie.nl zijn geen open vragen ingevuld.

Tabel 3.4 Handelingsperspectief bij ongewenst gedrag

Percentage dat de afgelopen 2 jaar weleens tot vaak slachtoffer is geworden van

	Niks	Melding/ aangifte bij politie	Melding bij ADV/ Discriminatie.nl
Ongelijke behandeling	92	7	1
Bedreiging	61	38	0
Bekladding/ vernieling van eigendommen	74	26	0
Seksuele intimidatie	90	1	0
Seksuele mishandeling	47	53	0
Lichamelijke mishandeling	41	56	2

Enkel respondenten die slachtoffer zijn geweest (wel eens, regelmatig, vaak) kregen deze vraag; het antwoord niks sloot andere antwoorden uit. De antwoordcategorie 'anders' is niet meegenomen.

Schuingedrukt = minder dan 10 respondenten

Uit de vorige tabel bleek dat lhbtqi+ personen uit Enschede ongewenst gedrag vaak niet melden. In Tabel 3.5 staan redenen voor het niet melden van ongewenst gedrag bij de politie of ADV. Enkele punten vallen op:

- Bij alle vormen van ongewenst gedrag verwacht een groot deel dat er niets zou gebeuren met de melding. Bij lichamelijke mishandeling (80%) is dit meer dan de helft. Bij het interpreteren van het percentage van lichamelijke mishandeling moeten we echt voorzichtig zijn, omdat dit percentage is gebaseerd op minder dan 10 respondenten.
- Verder worden de redenen 'ik vond het niet nodig' en 'ik verwachtte dat het niet te bewijzen zou zijn' vaak genoemd.

Tabel 3.5 Redenen om ongewenst gedrag niet te melden

%	Ongelijke behandeling	Bedreiging	Bekladding/ vernietiging van eigendommen	Seksuele intimidatie	Seksuele mishandeling*	Lichamelijk mishandeling
Ik vond het niet nodig	54	31	57	42	-	41
Ik wilde er geen tijd aan besteden	45	33	16	35	-	35
Ik heb het probleem zelf opgelost	25	20	35	39	-	19
Ik verwachtte dat er niets zou gebeuren met mijn melding	37	43	46	35	-	80
Ik verwachtte dat het niet te bewijzen zou zijn	23	26	11	21	-	40
Ik was bezorgd over de negatieve gevolgen	14	26	13	8	-	54
Ik had angst voor de dader(s)	6	15	0	8	-	20
Ik wist niet hoe of waar ik het kon melden of aangifte kon doen	16	11	3	5	-	20
Ik heb het op een andere manier opgelost	13	13	0	11	-	0

Schuingedrukt = minder dan 10 respondenten

*Er zijn te weinig respondenten die seksuele mishandeling hebben meegemaakt en dit niet hebben gemeld om hier betrouwbare uitspraken over te doen

4. Woonomgeving en overheidsbeleid

4.1. Woonomgeving

Tabel 4.1 laat de algemene verbondenheid met de woonplaats van lhbtqi+ personen uit Enschede zien. Het cijfer 1 betekent dat deelnemers zich helemaal niet verbonden voelen en 10 betekent dat deelnemers zich heel erg verbonden voelen. Daarnaast wordt het percentage dat de verbondenheid een onvoldoende geeft weergegeven. Enkele bevindingen zijn:

- Lhbtqi+ personen uit Enschede geven de verbondenheid met hun woonomgeving gemiddeld een 7,1.
- Niet-cisgender personen geven de verbondenheid gemiddeld een 6,2. Dit is een stuk lager dan het gemiddelde cijfer van cisgender LHB+ personen (7,4). Ongeveer één derde van de niet-cisgender personen (35%) geeft de verbondenheid met hun woonomgeving een onvoldoende.

Tabel 4.1 Verbondenheid met de leefomgeving

	OVERIJSEL	ENSCHEDÉ	CIS LHB+	NIET-CIS
Algemene verbondenheid woonplaats (1-10)	7,0	7,1	7,4	6,2
% onvoldoende (<5,5)	22	20	14	35

In Tabel 4.2 staat of deelnemers meer of minder lhbtqi+ personen in hun woonplaats willen kennen:

- 66% van de lhbtqi+’ers uit Enschede zouden (veel) meer lhbtqi+ personen willen kennen in hun woonplaats.
- Het percentage dat (veel) meer lhbtqi+ personen wil kennen is zowel bij cisgender LHB+ en niet-cisgender personen hoog. Bij cisgender LHB+ personen is dit 64% en bij niet-cisgender personen zelfs 73%.

Tabel 4.2 Zou u meer of minder lhbtqi+ personen in uw woonplaats willen kennen?

%	OVERIJSEL	ENSCHEDÉ	CIS LHB+	NIET-CIS
(Veel) meer	69	66	64	73
Niet meer, niet minder	31	32	34	24
(Veel) minder	0	0	0	0

Ook uit de open vragen blijkt dat er onder lhbtqia+ personen uit Enschede behoefte is om lhbtqia+ personen te ontmoeten. Daarvoor moeten er lhbtqia+ ontmoetingsplekken zijn in de gemeente en deze ontbreken nog volgens sommige deelnemers. Zo zijn er volgens de deelnemers weinig horeca- en uitgaansgelegenheden voor lhbtqia+'ers. Bij de plekken die er zijn in de omgeving, voelen niet alle lhbtqia'ers zich op hun gemak:

“Het stimuleren van veilige uitgaansplekken die gericht zijn op lhbt'ers. In Enschede is er bijvoorbeeld één café in de wijde omgeving en die is meer voor homoseksuele mannen van oudere generaties die daar komen. ... Als lesbienne heb ik geen plek waarvan ik weet dat er ook andere lhbt'ers zijn en dat ik geen mensen zal tegenkomen die me lastigvallen.”

4.2. Behoeften en voorkeuren lokaal beleid

In Tabel 4.3 staan stellingen over het belang van lhbtqia+ beleid. De percentages in de tabel zijn de deelnemers die het (helemaal) oneens (stelling 1,2 en 4) of (helemaal) eens (stelling 3 en 5) zijn. De belangrijkste bevindingen zijn:

- 29% van de deelnemers uit Enschede vindt dat de gemeente onvoldoende doet voor de acceptatie van seksuele diversiteit.
- Voor genderdiversiteit is dit hoger. 34% van de deelnemers uit Enschede vindt dat de gemeente onvoldoende doet voor de acceptatie van genderdiversiteit.
  - Er is een verschil tussen cisgender LHB+ en niet-cisgender personen: 35% van de cisgender LHB+ personen vindt dat de gemeente onvoldoende doet voor de acceptatie van genderdiversiteit. Bij niet-cisgender personen is dit 31%.
- 37% van de lhbtqia+ personen uit Enschede weet niet waar ze terecht kunnen in de gemeente wanneer ze te maken krijgen met discriminatie. Bij cisgender LHB+ personen is dit 34% en bij niet-cisgender personen 46%. Dit terwijl er wel veel belang wordt gehecht aan het aanwezig zijn van een onafhankelijk meldpunt buiten de politie (stelling 5).

Tabel 4.3 Stellingen over het lhbtqia+ beleid van de gemeente

	OVERIJSEL	ENSCHEDÉ	CIS LHB+	NIET-CIS
1.Ik vind dat de gemeente genoeg doet voor acceptatie van seksuele diversiteit. % (helemaal) oneens	38	29	33	12
2.Ik vind dat de gemeente genoeg doet voor acceptatie van genderdiversiteit. % (helemaal) oneens	40	34	35	31
3.Ik vind dat naast landelijk beleid, lokaal beleid belangrijk is voor de aanpak van lhbtqia+-discriminatie. % (helemaal) eens	83	88	77	89
4.Ik weet waar ik terecht kan in de gemeente als ik te maken krijg met discriminatie. % (helemaal) oneens	50	37	34	46
5.Als mensen discriminatie meemaken, moeten zij terecht kunnen bij een antidiscriminatie meldpunt voor advies buiten de politie. % (helemaal) eens	82	87	84	100

'Weet niet' en 'niet van toepassing' zijn niet meegenomen.

Tabel 4.4 laat zien in hoeverre lhbtqia+ personen het belangrijk vinden dat gemeente Enschede verschillend lhbtqia+-gerelateerd beleid regelt en betaalt. In de tabel staat het cijfer 1 voor heel onbelangrijk en 10 staat voor heel belangrijk. De beleidsopties staan op volgorde van het cijfer wat ze kregen, oftewel hoe belangrijk ze werden gevonden door Enschedese lhbtqia+ personen. De belangrijkste bevindingen zijn:

- Voorlichting op scholen krijgt door lhbtqia+'ers uit Enschede het hoogste cijfer (8,8) en wordt dus als het meest belangrijk gezien.
  - Voorlichting wordt ook vaker genoemd in de antwoorden op de open vragen: deelnemers vinden het belangrijk dat er voorlichting op scholen, bij de politie en op sportclubs gefaciliteerd wordt.
- Ook vinden lhbtqia+'ers uit Enschede het belangrijk dat hun gemeente financiële ondersteuning bieden voor lokale lhbtqia+ initiatieven, zoals ontmoetingsgroepen en evenementen (7,7).
  - Dit komt ook naar voren in de antwoorden op de open vragen: meer lhbtqia+ horecagelegenheden.

- Er is een verschil tussen de beleidsvoorkeuren die cisgender LHB+ en niet-cisgender belangrijk vinden. Niet-cisgender personen vinden gender-gerelateerd beleid, zoals gratis geslacht aanpassen in identiteitsdocumenten (8,6) en genderneutrale toiletten (7,7) en communicatie (8,0) belangrijker. Daarnaast vinden niet-cisgender personen voorlichting in de ouderenzorg, een beleidsadvies commissie lhbtqia+ beleid en fototentoonstellingen over lhbtqia+ belangrijker dan cisgender LHB+ personen.

Tabel 4.4 Beleidsvoorkeuren

In hoeverre vindt u het belangrijk dat uw gemeente het volgende regelt en betaalt? (1-10)

	OVERIJSEL	ENSCHEDÉ	CIS LHB+	NIET-CIS
Voorlichting op scholen.	8,8	8,8	8,8	8,8
Financiële ondersteuning voor lokale lhbtqia+ initiatieven als ontmoetingsgroepen en evenementen.	7,3	7,7	7,7	8,0
Regenboogvlag uithangen op lhbtqia+-dagen als Coming Out Dag.	7,5	7,6	7,5	7,8
In gesprek gaan met religieuze gemeenschappen over acceptatie van lhbtqia+.	7,6	7,5	7,2	7,9
Een beleidsadviescommissie lhbtqia+-beleid met mensen uit de gemeenschap.	7,4	7,4	7,1	8,6
Voorlichting in de ouderenzorg	7,4	7,4	7,2	8,2
Gratis geslacht aanpassen in identiteitsdocumenten zoals paspoort en rijbewijs.	7,2	6,9	6,5	8,6
Fototentoonstellingen over lhbtqia+ personen in de openbare ruimte.	6,4	6,8	6,6	7,3
Een apart politie-aangifte loket voor lhbtqia+-geweld.	6,4	6,7	6,4	7,6
Genderneutrale gemeentelijke communicatie.	6,6	6,2	5,7	8,0
Genderneutrale toiletten in het gemeentehuis en andere openbare ruimten.	6,4	5,9	5,4	7,7
Regenboogbankjes en -zebrapaden.	5,4	5,4	5,2	6,3
Mannen-ontmoetingsplaatsen/ cruisearea.	4,8	4,9	4,9	5,2

'Weet niet' en 'niet van toepassing' zijn niet meegenomen.

5. Conclusie

In dit rapport stond de volgende hoofdvraag centraal: *“Wat zijn de ervaringen en behoeften van LHBTIQA+ personen uit Enschede met betrekking tot acceptatie, veiligheid, woonomgevingen overheidsbeleid in 2025?”* Hieronder volgen de belangrijkste bevindingen om deze hoofdvraag te beantwoorden.

Lhbtqa+’ers uit Enschede geven ervaren acceptatie een ruim voldoende

Lhbtqa+ personen uit Enschede geven hun ervaren acceptatie een ruim voldoende. De ervaren acceptatie in verschillende contexten is vergelijkbaar met het gemiddelde cijfer van Overijssel.

(On)veiligheidsgevoel op straat

Lhbtqa+’ers uit Enschede ervaren meer onveiligheid op straat dan lhbtqa+’ers in Overijssel. In Enschede voelt 44% zich soms of vaak onveilig op straat, terwijl dit percentage in Overijssel 38% is.

Een deel van de deelnemers past ook daadwerkelijk hun gedrag aan uit angst voor negatieve reacties op hun lhbtqa+ identiteit: 1 op de 5 lhbtqa+’ers uit Enschede vermijdt bepaalde plekken of buurten of verbergt lhbtqa+ symbolen, en 12% past stemgebruik en lichaamstaal aan. 33% vermijdt hand in hand lopen of kussen met een partner.

Ongewenst gedrag en incidenten

Lhbtqa+ personen uit Enschede krijgen het meest te maken met bedreiging (25%), seksuele intimidatie (20%) en afkeurende blikken (11%). Vervolgens zien we dat maar weinig mensen ook daadwerkelijk melding maken wanneer zij een vorm van ongewenst gedrag meemaken. De belangrijkste reden hiervoor lijkt dat slachtoffers denken dat melden geen zin heeft: Lhbtqa+ personen geven aan dat er toch niks zal gebeuren met hun melding of dat ze niet voldoende bewijs hebben. Daarnaast weet 37% van de lhbtqa+ personen uit Enschede niet waar ze terecht kunnen in de gemeente wanneer ze te maken krijgen met discriminatie.

Woonomgeving

Lhbtqa+ personen uit Enschede geven de verbondenheid met hun woonplaats gemiddeld een 7,1. 66% van de deelnemers zou (veel) meer lhbtqa+ personen in hun woonplaats willen kennen. Deelnemers geven aan dat er weinig geschikte plekken zijn in de gemeente om andere lhbtqa+ personen te ontmoeten.

Verschil cisgender LHB+ en niet-cisgender

Binnen alle thema's in dit rapport rapporteren niet-cisgender personen een lager welzijn dan cisgender LHB+ personen:

- Niet-cisgender personen ervaren in (bijna) alle contexten minder acceptatie dan cisgender LHB+ personen, zoals bij familieleden, in de buurt/wijk waar ze wonen en bij de sportvereniging/sportschool.
- Niet-cisgender personen voelen zich in het algemeen en op straat onveiliger dan cisgender LHB+ personen
- Cisgender LHB+ personen passen hun gedrag uit angst voor negatieve reacties op een andere manier aan dan niet-cisgender personen. Cisgender LHB+ personen veranderen het gedrag met hun partner (zoals hand in hand lopen of kussen). Niet-cisgender personen passen kleding, lichaamstaal en stemgebruik aan. Ook vermijden niet-cisgender personen meer bepaalde buurten of plekken dan cisgender LHB+ personen.
- Niet-cisgender personen maken zijn vaker slachtoffer dan cisgender LHB+ personen.
- Niet-cisgender personen geven de verbondenheid met hun woonplaats gemiddeld een 6,2. Cisgender LHB+ personen geven dit een hoger cijfer (7,4).

De rol van gemeente Enschede in lhbtqa+ acceptatie en beleid

Een deel van de lhbtqa+'ers uit Enschede vindt dat de gemeente onvoldoende doet voor de acceptatie van seksuele diversiteit (29%) en genderdiversiteit (34%). Bij een uitvraag van welk beleid de gemeente zou moeten voeren komen voorlichting op scholen en financiële ondersteuning voor lokale lhbtqa+ initiatieven als belangrijkste naar voren.

Er is ook hier een verschil tussen wat non-binaire en transgender (niet-cisgender personen) inwoners willen ten opzichte van de rest van de lhbtqa+ gemeenschap uit Enschede. Het is belangrijk om met deze diverse behoeftes rekening te houden in het (door)ontwikkelen van gemeentelijk beleid. Voor meer beleidsvoorkeuren op het gebied van lhbtqa+: zie Tabel 4.4 op blz. 19.

Bijlage: Uitleg lhbtqiqa+ begrippen⁵

De afkorting **lhbtqiqa+** wordt gebruikt voor mensen die zich niet identificeren als cisgender en/of een andere seksuele oriëntatie hebben dan heteroseksueel.

Seksuele oriëntatie gaat over tot wie iemand zich, in termen van gender, (seksueel) aangetrokken voelt.

- **Lesbisch:** iemand voelt zich uitsluitend aangetrokken tot personen van hetzelfde gender (vrouw op vrouw).
- **Homoseksueel:** iemand voelt zich uitsluitend aangetrokken tot personen van hetzelfde gender (man op man).
- **Bi+:** een overkoepelende term voor mensen die zich aangetrokken voelen tot twee of meer genders. Hieronder vallen verschillende identiteiten, zoals biseksueel, panseksueel, omniseksueel en queer.
- **Aseksueel:** iemand voelt zich niet of weinig seksueel aangetrokken tot een ander persoon. Sommige personen ervaren wel romantische gevoelens voor andere mensen.
- **Heteroseksueel:** iemand voelt zich uitsluitend aangetrokken tot het andere gender (man op vrouw, vrouw op man).

Genderidentiteit gaat over hoe iemand zich identificeert. Dat kan als man, vrouw, allebei, geen van beide, iets tussen man en vrouw in, of juist iets buiten dit spectrum.

- **Cisgender:** dit is een term waarmee mensen worden aangeduid van wie de genderidentiteit overeenkomt met het geslacht man of vrouw dat hen bij hun geboorte is toegewezen.
- **Transgender:** dit is een term voor personen die zich niet thuis voelen in het geslacht wat ze toegewezen hebben gekregen bij hun geboorte. Niet iedereen die identificeert als transgender heeft een lichamelijke transitie gehad of wil dit.
- **Non-binair:** een genderidentiteit die niet past binnen de hokjes vrouw of man. Non-binaire personen geven vaak, maar niet altijd, de voorkeur aan genderneutrale voornaamwoorden zoals hen/ hun of die/diens.

In de afkorting lhbtqiqa+ staat de **I** voor **intersekse**. Dit verwijst naar mensen die geboren zijn met een lichaam dat niet past binnen de normatieve definities van man en vrouw. Intersekse verschilt van transgender omdat intersekse een expliciete biologische of genetische oorzaak heeft zoals bijvoorbeeld het hebben van een extra X chromosoom. Intersekse wordt soms ook DSD genoemd.

---

⁵ Hasselt, M., Spierings, N., Wietsema, R., & Rijnierse, L. (2025). Welzijnsmonitor LHBTIQA+ 2025 Gelderland en Overijssel. Vizier en Radboud Universiteit. Geraadpleegd van <https://vizieroost.nl/onderzoek/monitor-lhbtqiqa-2025/>

De **Q** staat voor **queer**. Dit is een meer algemeen woord dat staat voor een open, brede genderidentiteit en/of seksuele identiteit. Mensen noemen zichzelf vaak queer als ze zichzelf niet willen labelen met een vaststaand gender en/of seksuele identiteit.

De **+** staat voor alle seksuele oriëntaties en genderidentiteiten, los van heteroseksueel en cisgender, die niet direct in de afkorting benoemd worden.